

Noot

Bijlage 1 (zie blz. 2)

Schriftelijke beantwoording vragen leden van de Tweede Kamer tijdens het Debat regeringsverklaring 2010

Vraag van de g.a. Cohen (PvdA): Waarom maak je kinderopvang onbetaalbaar, als je wilt dat vrouwen meer gaan werken?

Tabel overzicht opeenvolgende besparingsmaatregelen:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Voorjaarsmaatregel 2010	0	-230	-285	-355	-360	-375
Ombuiging Augustusbesluitvorming 2010	0	0	-310	-370	-435	-444
Regeerakkoord	0	0	-110	-150	-180	-200
TOTAAL		-230	-705	-875	-975	-1 019

- In 2005 was de overheidsbijdrage € 0,7 mld. In 2010 was het beschikbare budget € 3 mld. Bij ongewijzigd beleid zou het budget in 2015 zijn gestegen tot € 3,5 mld. Door de opeenvolgende maatregelen is het budget in 2015 € 2,5 mld.
- In 2005 maken 375 000 kinderen gebruik van formele opvang. In 2009 ruim 800 000. Dit betekent dat het beschikbare budget is verviervoudigd, terwijl het aantal kinderen in deze periode is verdubbeld.
- CPB: ondanks stijging budget, groei participatie niet opmerkelijk hoog. De sterke groei van arbeidsparticipatie van jonge moeders vond plaats voor 2005 toen er nog geen kinderopvangtoeslag bestond.
- CPB: bij het huidige subsidieniveau zijn de effecten van een lagere of hogere kinderopvangsubsidie op de arbeidsparticipatie klein.
- Simulatie van het CPB biedt indicatie van effect: een verhoging van de ouderbijdrage met 25% leidt tot minder dan 0,1% verlies aan werkgelegenheid.
- Uit recente studie SCP blijkt dat niet alleen financiële maar vooral culturele overwegingen een rol spelen bij de participatiebeslissing.
- Voor de resterende € 60 mln. en het bedrag uit de augustusbesluitvorming (in totaal € 440 mln. in 2015) vindt in het voorjaar besluitvorming plaats over de vormgeving (lager maximum uurtarief, invulling nog niet definitief). Daarbij worden de inkomenseffecten van de verschillende maatregelen evenals de effecten op de arbeidsparticipatie bezien.

Vraag van de g.a. Cohen (PvdA), Pechtold (D66) en Rouvoet (ChristenUnie) Waarom bewijst het kabinet niet meer dan lippendienst aan de motie-Hamer om het NL-se onderwijs tot de top 5 van de wereld te brengen?

- Het kabinet omarmt de ambitie om Nederland in de top 5 van Kenniseconomieën te brengen en zet dat ook om in daden.
- Die top 5 is daarbij geen doel in zichzelf, maar voorwaarde voor economische groei.
- Dat blijkt ook uit de doorrekening van het regeerakkoord door het CPB, die een opwaarts effect laat zien van

de onderwijsmaatregelen van dit kabinet op het opleidingsniveau en daarmee op de werkgelegenheid.

- Het kabinet kiest ervoor om in totaal voor € 1,3 miljard gericht te investeren het primaire onderwijsproces. Dat wordt binnen het onderwijs gefinancierd door gericht voor € 1,3 miljard om te buigen, waaronder bijvoorbeeld de grotere eigen bijdrage van masterstudenten. Tegelijkertijd wordt er op alle subsidies van de rijksoverheid een ombuiging doorgevoerd. Voor de begroting van OC&W slaat dat neer in € 100 miljoen via de lump sum.
- De concrete acties die het kabinet voorstaat wat betreft de kwaliteit van het onderwijs:
  - o Kinderen met een grote taalachterstand gaan met sterke drang deelnemen aan vroeg- en voorschoolse educatie.
  - o Er komen verplichte leerlingvolgsystemen met uniforme toetsen in het primair en voortgezet onderwijs.
  - o Het aantal voortijdig schoolverlaters wordt teruggebracht tot hoogstens 25 000.
  - o Intensivering onderwijstijd eerste jaar mbo (en ho)
  - o Het programma Leerkracht van Nederland (actieplan om het lerarentekort aan te pakken, kwaliteit en positie van leraren te versterken) wordt voortgezet.
  - o Er komt meer ruimte voor prestatiebeloning, zowel van personen als van teams.
  - o Het rapport van de commissie Toekomstbestendigheid hoger onderwijs (commissie-Veerman) wordt uitgevoerd, met inbegrip van: ruimte voor selectie; op kwaliteit gerichte bekostiging (met minder perverse financiële prikkels) en het stimuleren van excellentie.

Vraag van de g.a. Cohen (PvdA) Reactie voorstel invoering leeftijdsonafhankelijke leerplicht + gevolgen als men niet slaagt voor inburgeringsexamen (PvdA).

- De heer Cohen sprak over het belang van inburgering en over de noodzaak om de inburgering op een nieuwe leest te schoeien. Daar is het kabinet het helemaal mee eens.
- In het regeerakkoord is niet voor niets opgenomen dat kwalificatie de sleutel is tot succesvolle participatie en integratie. Van iedereen die naar Nederland komt om zich hier te vestigen, mag worden verwacht dat hij of zij actief deelneemt aan de samenleving door beheersing van de Nederlandse taal, het volgen van onderwijs en werk.
- Migranten en asielzoekers dragen zelf verantwoordelijkheid voor hun inburgering in Nederland en moeten die ook zelf bekostigen, eventueel via een lening.
- Uitgangspunt is dat het niet slagen voor het inburgeringsexamen leidt tot intrekking van de tijdelijke reguliere verblijfsvergunning. Wel kunnen er bijzondere omstandigheden zijn om van dat uitgangspunt af te wijken.

Vraag van de g.a. Cohen (PvdA) en Blok (VVD) 300 mln. bezuiniging op passend onderwijs: middelen moeten beschikbaar zijn en blijven.

- In 2003 is het zgn. rugzakje ingevoerd. Invoering zou budgettair neutraal plaatsvinden: er zouden minder kinderen naar het speciaal onderwijs gaan en in plaats daarvan met een rugzak binnen het gewone onderwijs blijven.
- Werkelijkheid is totaal anders gelopen. Het aantal kinderen in speciale scholen is gegroeid van 54 000 naar

68 000. Het aantal kinderen dat met een rugzak in gewone scholen zit, is gegroeid van 11 000 naar 39 000. Dat betekent dat er 42 000 meer leerlingen een indicatie voor speciaal onderwijs of rugzak hebben gekregen dan bij de invoering was voorzien.

- Het overgrote deel van die groei zit in de gedragsproblematiek. De extra kosten hiervan bedragen zo'n € 500 mln.
- Dit is nooit bedoeling geweest. Het kabinet bezuinigt nu €300 mln. op deze speciale zorg. Daarmee komen we uit op een budget dat in 2005 beschikbaar was voor speciaal onderwijs en rugzakken, en dat nog steeds groter is dan in 2003.
- Maar dit kabinet doet meer: het investeert ook in de professionaliteit van leraren en kwaliteit van het onderwijs in basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs.
- Die investeringen zullen er o.a. toe leiden dat leraren beter leren omgaan met de verschillen tussen leerlingen, beter leren differentiëren. Als leraren dat kunnen, dan zullen leerlingen zich meer op hun plaats voelen in de gewone klas en dan zullen gedragsproblemen ook verminderen. Dan is het niet meer nodig om kinderen te labelen.
- Dit kabinet investeert in professionalisering van leraren en niet in het labelen van kinderen waar zij de rest van hun leven last van houden.

**Vraag van de g.a. Blok (VVD) en Pechtold (D66)
Graag duidelijkheid over onrustbarende geluiden dat er per saldo minder geld voor infrastructuur beschikbaar zou zijn (VVD), extra investeringen van € 500 mln. in wegen en spoor terwijl bezuinigd wordt op het Fes? (D66)**

- Het kabinet bezuinigt tot 2020 op de gelden die vanuit het Fes beschikbaar waren gesteld, maar nog niet belegd met concrete projecten. (Alle partijen deden dit in hun verkiezingsprogramma's, zo laten de doorrekeningen door CPB zien). Dit betekent wat betreft de harde infrastructuur € 3,2 miljard.
- Daartegenover zet het kabinet intensiveringen, oplopend van € 0,1 miljard in 2013 tot structureel € 0,5 miljard per jaar vanaf 2015. Per saldo is dan de financiële omvang van het investeringsprogramma voor infrastructuur tot 2020 zeker gelijk aan wat deze was (in totaal € 3,3 miljard).
- En daarnaast heeft dit kabinet in het regeerakkoord de periode van het Infrafonds verlengd voor de periode 2020–2028. Dat betekent, dat de minister van I&M ook voor die periode reeds besluiten kan nemen over investeringen in de harde infrastructuur.
- De invulling van het investeringsprogramma zal door de minister van I&M ter hand worden genomen.

Achtergrond

- In het RA is afgesproken dat «deze kabinetsperiode geen additionele voeding van het FES plaatsvindt» en dat «onbelegde ruimte ten goede komt aan de algemene middelen». Dat is exact hetzelfde als in alle verkiezingsprogramma's die door het CPB zijn doorgerekend.
- De belegde ruimte «wordt overgeheveld naar het Infrastructuurfonds respectievelijk de begrotingen». Het gevolg is dat de onbelegde middelen uit het FES leeg worden geboekt ten gunste van de algemene middelen. Het gaat hierbij in de periode 2011–2020 om een bedrag

van cumulatief 8,7 miljard (eenmalig geld).

- De automatische groeifactor van het Infrafonds met 2,8% per jaar is vorig jaar door het toenmalige kabinet per 2020 afgeschaft. Ook dat is door andere partijen in hun verkiezingsprogramma's niet aangepast. Tijdens de formatie is *niet* besloten deze automatische groeifactor te herstellen.
- Door tot 2020 extra geld te reserveren van in totaal € 3,3 miljard (dat loopt op van € 100 miljoen in 2013 tot € 500 miljoen vanaf 2015, en dat loopt structureel door), kiest het kabinet er dus voor om per saldo niet om te buigen op harde infrastructuur. Op de andere categorieën uit het Fes wel (o.a. duurzaamheid, innovatie).
- Tot slot zal worden gewerkt aan versterking van de «hefboom» op privaat geld, waardoor er potentieel nog meer ruimte ontstaat.

**Vraag van de g.a. Roemer (SP)
Sprekend over die internationale rechtsorde doe ik een dringend beroep op de regering om aandacht te besteden aan de door Wikileaks openbaar gemaakte documenten over de Irak-oorlog. Daaruit blijkt dat marteling van gevangenen veelvuldig is voorgekomen maar niet vervolgd. Ook Nederland heeft in Irak gevangenen overgedragen en de vraag is of u kunt garanderen dat die niet zijn gemarteld. Ik ben van mening dat u de plicht hebt dat nader te onderzoeken. Graag een reactie van de premier.**

- De Rules of Engagement gaven de Nederlandse militairen in de Stabilisation Force Iraq (2003–2005) de bevoegdheid om personen gevangen te nemen.
- Hierover is de Kamer geïnformeerd (AO over rapport Commissie van den Berg op 24 januari 2007).
- Er waren afspraken gemaakt tussen het Verenigd Koninkrijk (VK) en andere landen die optraden onder Brits bevel over overdracht van gevangenen aan het VK. Gevangenen die Nederland overdroeg aan het VK werden regelmatig bezocht en daarbij zijn geen onregelmatigheden geconstateerd.
- Ook werd de Iraakse gevangenis in As Samawah bezocht. Bij indicaties van onregelmatigheden werden de Iraakse autoriteiten ter verantwoording geroepen. Hierover is de Kamer geïnformeerd (antwoorden op Kamervragen van het lid Koenders ingezonden 27 januari 2005).
- Geen wetenschap of aanwijzingen van andere of nieuwe feiten.

**Vraag van de g.a. Roemer (SP)
Voorstel om de nutsbank-activiteiten van een bank zoals betalen, sparen en lenen te scheiden van zakenbankactiviteiten**

- Al in de *Kabinetsvisie op de toekomst van de Financiële sector* uit 2009 is de mogelijkheid en wenselijkheid voor een dergelijke scheiding onderzocht. Conclusie: Een scherpe scheiding is niet alleen zeer moeilijk te realiseren, zij zou ook negatieve gevolgen hebben voor Nederlandse consumenten, het Nederlandse bedrijfsleven en de banken zelf.
- Er zijn echter wel andere maatregelen mogelijk die doeltreffender zijn:
  - risicogewogen bijdragen aan het nieuwe *vooraf* te financieren depositogarantiestelsel;

- strikte bonusprincipes voor handelaren binnen banken;
- strenger toezicht en hogere kapitaalbuffers voor grote complexe financiële instellingen.
- Voorstellen waar hard aan wordt gewerkt in nationaal en internationaal verband, voorstellen die dit kabinet actief ondersteunt.

Vraag van de g.a. Roemer (SP)

Hoe wordt Organon gered, en hoe wordt voorkomen dat dit met meer bedrijven gebeurt?

- Uitgangspunt voor het overheidsbeleid moet zijn, dat economische kracht «aan de voorkant» wordt gestimuleerd, niet pas als een faillissement dreigt. De overheid kan en wil niet treden in strategische beslissingen van individuele bedrijven, maar scheidt wel voorwaarden en voert proactief beleid om de concurrentiekracht te versterken.
- Bedrijven in de farmaceutische industrie, zoals het moederbedrijf van Organon – MSD – zien zich genoodzaakt om herstructureringen door te voeren. Strategische, grote beslissingen, omdat de winstmarges in de sector internationaal structureel onder druk staan.
- Het voorbeeld van Organon laat onmiskenbaar zien dat dit negatief kan uitpakken voor een vestiging en daarmee voor een economisch cluster of een regio.
- Een positief voorbeeld is dat Danone's Europese Researchcentrum voor medische voeding op het Utrecht Sciencepark wordt gevestigd, in 2012 goed voor meer dan 400 kenniswerkers.
- En in algemene zijn blijkt Nederland voor farmabedrijven aantrekkelijk. Johnson & Johnson, wil Crucell en overnemen en in Nederland investeren. Crucell in Leiden moet voor hen een belangrijk vaccin- en R&D-centrum worden. Ander voorbeeld: samenwerking tussen enkele grote farmabedrijven en de jongere life sciences bedrijven als Prosensa en Galapagos.

Vraag van de g.a. Roemer (SP)

We hebben de zeggenschap over energie verkocht, zorg en OV zijn vermarkt, woningcorporaties zijn vercommercialiseerd.

- Bij grote publieke belangen, energie, zorg, openbaar vervoer, worden bewust keuzes gemaakt over hoe deze worden georganiseerd.
- Het uitgangspunt van de heer Roemer «behouden wat goed is, onderzoek wat beter kan» klinkt dan goed.
- Het gaat dan dus ook niet om privatiseren omdat dat altijd goed is. Net zo min als om publiek eigendom omdat dát altijd goed zou zijn.
- Het gaat echter te ver om te suggereren dat de overheid de zeggenschap over allerlei essentiële zaken verloren heeft. Het kabinet borgt de zeggenschap waar dat nodig is. De overheid moet echter niet onnodig op de stoel van de ondernemer gaan zitten.
- Dus: de energie-infrastructuur in publieke handen, maar we draaien de privatisering van de levering van energie niet terug. Eerlijke concurrentie vergt toezicht.
- En: de OV-concessies worden aanbesteed, ook in grote steden. Daar worden ook eisen gesteld aan lijnen en frequentie, maar de uitvoering kan heel goed door private bedrijven.
- Het debat daarover moet gevoerd, en dat zal ook in de Kamer gebeuren.
- De Kamer heeft de Minister van ELI gevraagd om een

reactie op het SER-advies «Overheid en markt: het resultaat telt». Deze zal snel komen.

Vraag van de g.a. Van Haersma Buma (CDA), Rouvoet (ChristenUnie), Van der Staaij (SGP) en Thieme (PvdD)

Hoe gaat de premier de doelstellingen op het terrein van duurzaamheid handen en voeten geven en wat wordt de inzet van het kabinet in de aanpak van klimaat en energieproblemen in ontwikkelingslanden. Houden we ons aan de 2 graden doelstelling voor temperatuurstijging?

- Duurzaamheid gaat over milieu, water, grondstoffen en voedsel, energie en de samenhangen daartussen.
- Het milieubeleid zoals we dat nu kennen op het gebied van water, bodem, lucht, producteisen en afval blijft doorgaan. Ook het 100% duurzaam inkopen in 2010 bij de Rijksoverheid blijft doorgaan evenals 100% duurzaam inkopen in 2015 door provincies en gemeenten.
- De voorstellen van de deltacommissie zijn inmiddels uitgewerkt in het eerste Deltaprogramma.
- Het nationale emissiedoel en duurzame energiedoel worden zoals afgesproken in de EU: –20% CO₂ in 2020 en 14% duurzame energie in 2020. Het kabinet gaat voor het halen van deze doelen.
- Milieudoelstellingen worden behaald deels door inzet van andere instrumenten:
  - meer brongericht beleid: beperking verkeersemisies, meer openbaar vervoer, CO₂ opslag
  - Green deal met de samenleving
  - Stimuleringsregeling Duurzame Energie (SDE+)
  - Kernenergie
- Nog dit jaar zal staatssecretaris Knapen de eerste contouren van het nieuwe OS beleid naar de Kamer sturen waar de mondiale thema's klimaat en energie een prominente plaats in krijgen.
- Als het gaat om de internationale klimaatonderhandelingen dan bepaalt Nederland haar positie in EU verband.
- De resultaten van Kopenhagen waaronder de beperking tot 2 graden Celsius mondiale temperatuurstijging van de aarde en de Europese doelstelling van 20% CO₂ reductie in 2020 staan overeind. Ook zijn er afspraken gemaakt over de korte termijn financiering van klimaatacties in ontwikkelingslanden voor de periode 2010–2012 (ca. 30 miljard dollar). Nederland draagt in deze periode jaarlijks 100 miljoen Euro bij. Tevens is een doelstelling voor de lange termijn financiering afgesproken door ontwikkelde landen van 100 miljard dollar per jaar in 2020.
- Het onderhandelingsproces richting Cancun, Mexico laat tot nu toe weinig vooruitgang zien.
- Nederland blijft zich inzetten op het realiseren van operationele besluiten in Cancun. Het gaat dan om besluiten waar overeenstemming over mogelijk is en welke directe actie stimuleren. Denk daarbij aan het voorkomen van ontbossing, adaptatie, technologie en de financiële architectuur.
- Nederland is voorzitter van de werkgroep klimaatfinanciering die werken aan oplossingen voor het klimaatprobleem.
- Nederland voert een actieve klimaatdiplomatie waarin naast transparantie ook het belang van het bedrijfsleven in klimaatmitigatie centraal staat. Onderwerpen zijn energievoorziening, landbouw en voedselzekerheid en watermanagement.

**Vraag van de g.a. Van Haersma Buma (CDA)
Wanneer zijn voorstellen te verwachten voor het
afstoten van een aantal taken van de Rijksover-
heid, zoals meer ruimte voor de regio?**

- Het regeerakkoord vermeldt verschillende terreinen waarop decentralisatie naar de mede-overheden zal plaatsvinden. Bijvoorbeeld het toezicht en de regie op het gebied van de ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.
- Dit vanuit de optiek dat overheidstaken op een niveau moeten worden gelegd dat zich zo dicht mogelijk bij de burger bevindt. En dat zo min mogelijk bestuurslagen zich met een aangelegenheid bezig houden.
- Decentralisatie vergt bestuurlijk overleg en regelgeving.
- De voorstellen worden voorbereid en u zult hierover op afzienbare termijn worden geïnformeerd.

**Vraag van de g.a. Pechtold (D66)
Wat verstaan we onder herijking van het natuurbe-
leid?**

- In de herijking van de Ecologische Hoofdstructuur wordt gezien of op een andere, goedkopere manier invulling kan worden gegeven aan biodiversiteitsdoelstellingen en natuurherstel in Nederland. Zodat aan ook aan de internationale verplichtingen kan worden voldaan.
- Het gaat om een gebiedsgerichte en regionale benadering.
- De uitvoering van het beleid wordt zo dicht mogelijk bij de burger gebracht.
- De staatssecretaris van EL&I gaat in overleg met de provincies over de nadere invulling van de herijking binnen de in het regeerakkoord gegeven financiële kaders.

**Vraag van de g.a. Rouvoet (ChristenUnie) en Van
der Staaij (SGP)
Een sterk gezinsbeleid dient de hele samenleving.
Onderken dit als overheid. De afzonderlijke
minister voor Jeugd en Gezin keert niet terug.
Heeft het Kabinet oog voor het gezinsbeleid als
ruggengraat van de samenleving?**

- Het gezinsbeleid is niet afgeschaft. De departementale verantwoordelijkheden zijn wel veranderd.
- De verschillende onderdelen van de portefeuille Jeugd en Gezin zijn weer terug naar de moederdepartementen.
- T.a.v. het jeugdbeleid zullen de interdepartementale samenwerkingsverbanden in stand blijven.
- De minister voor SZW is nu in het kabinet aanspreekbaar op zaken die het gezin raken zoals onder meer het kindgebonden budget, kinderbijslag en ouderschapsverlof.

**Vraag van de g.a. Van der Staaij (SGP)
Hoe hard zijn de bezuinigingen op de overheid?**

- In totaal € 6,6 mld. ombuigingen die moeten leiden tot een kleinere en efficiëntere overheid (deels op het apparaat, deels beleidsmatig en efficiënter inrichting).
- Dit zijn concrete bezuinigingen. Bv. apparaat rijksoverheid taakstelling van 1,5% netto per jaar 2012–2015, o.a. door centraliseren bedrijfsvoering. Levert € 700 mln. op in 2015.

- Maar ook minder bestuurders: minder bewindspersonen, statenleden, raadsleden, bestuurders van provincies, gemeenten en waterschappen. Geen deelraden meer of stadsregio's: € 130 mln. in 2015.
- Ook keuzes in taken: bv. natuurbeheer naar provincies, jeugdzorg naar gemeenten, kleiner postennetwerk, re-integratie naar gemeenten (korting UWV), kortingen rijksoverheid bij departementen waarvoor extensivering of verschuivingen van beleidsof uitvoeringsverantwoordelijkheid voorzien is (€ 815 mln. in 2015).
- Ook na 2015 loopt de besparing nog door zodat er structureel circa € 1,9 miljard bespaart wordt op de omvang van de overheid. In een totaal pakket van € 18 miljard is dat aanzienlijk maar niet onmogelijk.

**Vraag van de g.a. Van der Staaij (SGP)
Hoe wordt innovatiebeleid gericht ingezet voor
vraagstukken rond energie, veehouderij en
gezondheidszorg?**

- De minister van EL&I gaat de komende maanden om tafel met de betrokken partijen (bedrijven, kennisinstellingen en overheid) om een brede economische en maatschappelijke agenda op te stellen.
- In 2011 zal het kabinet dit nieuwe bedrijfslevenbeleid vastleggen in een nota.
- Het innovatiebeleid van EL&I gericht op bijvoorbeeld de Agrofood sector is bij uitstek een voorbeeld van hoe bedrijven, overheid en kennisinstellingen samen kunnen werken aan een sterke industrie en duurzame samenleving.

**Vraag van de g.a. Van der Staaij (SGP)
Kinderporno en mensenhandel met voorrang
aanpakken.**

- Sinds 2008 is door politie en Openbaar Ministerie voortvarend geïnvesteerd in de verbetering van de aanpak van kinderpornografie en zijn verbetertrajecten in gang zijn gezet.
- Zo is onder andere eind vorig jaar de eerste korpsmonitor kinderpornografie opgeleverd, is er inmiddels een landelijke database en zijn er (tijdelijke) maatregelen getroffen om de werkvoorraad tot een meer beheersbare omvang terug te brengen.
- Met de inrichting van een landelijke politieorganisatie kan ook de aanpak van ernstige misdrijven als kinderporno en mensenhandel de aandacht krijgen die het verdient.
- De aanpak van kinderporno zal deel uitmaken van de integrale aanpak van cybercrime die het kabinet voor ogen staat. Deze benadering beoogt de productie en verspreiding van kinderporno aan te pakken en slachtoffers te achterhalen om hen uit een misbruiksituatie te ontzetten.

**Vraag van de g.a. Thieme (PvdD)
Worden de afspraken die gemaakt zijn over de
Hertogin Hedwigepolder gebroken?**

- In het regeerakkoord staat dat in overleg met Vlaanderen een alternatief ontwikkeld wordt voor de ontpoldering van de Hedwigepolder in Zeeuws-Vlaanderen. Daarbij wordt ook gedacht aan de plannen die eerder door de Zeeuwse waterschappen zijn ontwikkeld.
- De staatssecretaris verantwoordelijk voor natuurbeheer

zal dit overleg voeren met zijn Vlaamse collega.

Vraag van de g.a. Thieme (PvdD)

Hoe denkt de minister president om te gaan met de schadeclaims die voort gaan vloeien, uit het breken van dit afspraak is afspraak?

- Het is nadrukkelijk niet de bedoeling gebiedsontwikkeling stil te leggen.
- Er moet voldoende (financiële) ruimte worden behouden voor nieuwe keuze die volgen uit de in het regeerakkoord aangekondigde herijking van de Ecologische Hoofdstructuur.
- Die keuzes kunnen betrekking hebben op het aantal nog te verwerven hectares natuurgebied en de locatie daarvan of op de gewenste beheervorm.
- Over de invulling van de herijking zal nader overleg met provincies plaatsvinden.

Vraag van de g.a. Thieme (PvdD)

Hoe verklaart de Minister President dat tegelijkertijd met de beloofde instelling van een dierenpolitie, er €18 miljoen wordt bezuinigd op het toezicht en de controle op het dierenwelzijn in de vee-industrie, tijdens diertransporten en in de slachthuizen?

De vermindering van de kosten van het toezicht door de Nieuwe VWA zijn mogelijk door onder andere:

- verbetering van de efficiency van de Nieuwe VWA
- het risicogebaseerd toezicht
- het kostendekkend maken van de tarieven van de Nieuwe VWA